

EL SETGE DE MIRAVET

LA FI DE L'ORDE DEL TEMPLE

Guió en català de l'obra de teatre "EL SETGE DE MIRAVET"

ESQUEMA DEL GUIÓ SEGONS LES INTERVENCIIONS DELS PERSONATGES

[Sona un poema musical, un himne al "Setge de Miravet", que expresa la tragèdia i al mateix temps la llum alfinal del camí].

Una breu introducció de presentació situa els fets històrics i comença l'acció amb la peça musical "Al-Jamaa de Miravet", que dona pas als actors moriscos.

Brahem (agricultor): Fa la seva presentació una mica sorprenent (poca gente sap que conviuen els moros i los jueus, com criats dels guerrers "més cristians"). Explica la visió del que està succeint per part dels propis musulmans, fa moltes referències a les tradicions, al funcionament de la "Jamaa" (Comunitat de Creients o Ajuntament) i per últim, presenta als personatges del poble que han pujat per a ajudar i també a xafardejar, a veure què passa...

Jucef Cornela: És un jueu de la Jamaa miravetana que le recorda a Brahem el poc cas que fa de la seva comunitat.

Axa (esposa de Brahem): Le retreu perdre el temps mentre té el camp abandonat, conclueix dient que els homes no serveixen de gran cosa i repassa les múltiples activitats que desenvolupan les dones a la comunitat.

Fátima (vidua): Rebat l'opinió de Axa sobre els homes. Fa referència a com "Els costums de Miravet" (compendi jurídic de l'època, dels més antics de Catalunya), protegeixen la propietat de les dones casades i, especialment, a les vidues amb fills.

Ayet Moreso (Alamí, representant civil de la comunitat mudèjar): Explica com es va desenvolupar la conquesta del hisn àrab pels cristians el 1153, les múltiples perdues humanes i els patiments del poble. Dona pas a la versió del comanador de la fortalesa -...que està vell i una mica malalt-.

[Sona música de tipus conventual, que simbolitça una petició a Déu al trance dels templers, mentre apareix el comanador del convent-fortín].

EL SETGE DE MIRAVET

Berenguer de Sanjust (últim Comanador templer de Miravet i antic Mestre Provincial de l'Orden). Recrea el caràcter sagrat de la conquesta i l'elitisme religiós i bèlic dels templers. Rememora la donació del Comte-Rey al Mestre "de Hispania i Provença", Pedro de Rovira, i al primer comanador Guillem de Berard el 1153, després d'una fortíssima i sagnant batalla, després de set messos de setge als "diables sarraïns".

[Escena recreada 155 anys abans de 1308; any del setge reial al Temple].

Emissari reial: Fa entrega del document reial de l'any 1153, que acredita la donació als templers del domini del castell de Miravet (aquest comprenia gran part de les comarques de la Ribera d'Ebre, la Terra Alta i el Matarranya, a la que afegiren les seves possessions a la zona de Tortosa). El document es llegeix quasi en la seva integritat, amb total fidelitat a l'original, ple de curiositats semàntiques, de descripcions territorials i de la poesia que sol acompanyar els escrits del segle XII. [Mentre l'emissari llegeix el document, sona "Flors", música que descriu la transformació en riquesa de tot el que tocaven els frares-guerrers].

Berenguer de Sanjust: Relata com ampliaren les seves possessions, defensaren la conquesta i desplegaren la croada cap a les terres del sud (València), del mediterràni (Mallorca), i cap a Terra Santa. Evoca el significat de la capa blanca i de la creu roja. Es defensa de les intencions del papa Climent V.

Brahem: Es queixa dels treballs que els cristians infringeixen a les gents del poble, de como ells contribueixen amb el seu suor a la guerra contra els seus propis germans de religió. Agraeix a Al·là que Jerusalem ja no estigui a mans cristianes.

Zhara Guasquí: Jove de la Vila, disposada a que acaben amb els templaris. Creu que els nous senyors els donaran més llibertats.

Ramón d'Oliver (Comanador templer de Saragossa, refugiat al castell davant l'ordre de detenció dictada pel Rei): Alaba l'obra de construcció de pobles, l'enginyeria civil, i el progrés de l'agricultura impulsat per l'Orde.

Berenguer de Coll i Guerau de Rocamora (dos Cavallers del Temple): Defençan el bon nom de l'Orde i les seves penalitats a les guerres de conquesta. Es neguen rotundament a la fússió amb els Hospitalers, als que consideren com "aigua de cisterna" impossible de barrejar amb l'"oli sagrat" (els templers).

Foma Papaseit (Artessà canterer): Descriu algunes acusacions que ha escoltat estan fent contra els templers, sense donar-li crèdit. Mostra fets de la vida quotidiana al castell, de com se estreta l'encerclament reial i de la seva preocupació pel futur.

EL SETGE DE MIRAVET

Habiba Papaseit (esposa de Foma): Relativitza la situació i confia en alguna mena de sortida. Descriu com una festa la partida del Mestre Ximén de Lenda amb una bella nau fluvial, pel riu, per a entrevistar-se amb el Rei.

(El Mestre ja no regresaria, empressonat a València, enganyat per Jaume II).

Foma Papaseit: Llegeix les senyals lluminoses des de la talaia que anuncien l'arribada d'un alt dignatari.

Ramón de Saguàrdia: [Entrada al castell del Comanador del Masdeu (Roselló)]. Templar de gran prestigi i lloctinent del Mestre de la Corona d'Aragó, ara empressonat. Ve acompanyat d'un cavaller i quatre sargents.

[Sona el tema "Ramón de Saguàrdia", música de tipus cortessà en el seu honor].

Berenguer de Sanjust: Dona la benvinguda a Saguàrdia. Le descriu la situació de les distintes fortaleses de l'Orde y posa el castell a la seva disposició.

Ramón de Saguàrdia: Acull "amb amor" la promesa de dirigir als templers de la Corona d'Aragó en la seva comesa amb el Rei Jaume II.

Berenguer de Sanjust: Dona instruccions de tancar el pas al castell a les forces d'assedi. S'interessa per les notícies al regne de França.

A continuació s'estableix un diàleg de fort contingut místic entre ambdós personatges, on evoquen la construcció "rigurosa i pura" del castell dels Pobres Cavallers de Crist, seguint la inspiració de Sant Bernart, el seu guia i protector. Evoquen a Santa Maria de Gràcia, Senyora dels templers i de Miravet. Rebutgen el trist paper del Gran Mestre Jaques Molai i decideixen dirigir-se directament al Papa, desconfiant dels poders terrenals.

Emissari de Jaume II: Porta un escrit del Rei, que entrega a Ramón de Saguàrdia.

Jaume d'Oluja (Comanador de Granyena, refugiat al castell): Llegeix la carta del Rei, on ordena la rendició dels templers en nom del Papa. Promet tractar-los amb benevolència, en pagament als favors militars rebuts.

Ramón de Saguàrdia: Mana a tots els germans recofir-se per a celebrar Capítol i respondre al Rei.

*[Sonen les "Goijos de Miravet", cant a Ntra. Sra. de Gràcia, de llarga tradició].
El capellà mostra a Nostra Senyora de Gràcia i els templers besan el seu manto mentre es retiren.*

EL SETGE DE MIRAVET

Abdelluç Llop (llaguter, navegant fluvial): Ofereix alguna cosa per a menjar a l'emissari i aprofita per explicarle detalls quotidians dels templers. Refereix la vida de la navegació per l'Ebre, la formació d'exèrcits de mercenaris -els famosos Almogàvars- i el desplegue de recursos de transport dels cavallers quan celebren al castell Capítol General.

[Sona "El debat", música de blues que recrea la tensió d'una reunió especial].

Salvador d'Anglesola (Sargent templer): Llegeix la resposta del Capítol. En ella, li recorden al Rei tots els favors militars i financers. Particularment quan van contribuir decisivament a salvar-le el regne al seu pare, el Rei Pere, contra el monarca francès, Felip Ardit, qui havia invaït Catalunya. Es neguen a rendir-se i demanen esser escoltats pel mateix Papa. Junt amb l'escrit, viatja Jaume de Garrigans. La carta és un resum de la sèrie original que Ramón de Saguàrdia va escriure, en català antic, des de el castell de Miravet, al Papa i al Rei en 1307 i 1308.

Brahem, Abdomèlich Massot, Jucef Cornela i Zhara: Els personatges de la Jamaa miravetana entableixen un diàleg múltiple i expliquen com el setge al castell es fa cada vegada més insuportable per a tots. Fa referència al règim de menjars, a la higiene, etc. Assenyalen que el frare sargent Garrigans, enviat a parlamentar amb el Rei, no és de fiar i que mai ha estat de l'agrat del vell Comanador.

Jaume de Garrigans: Porta les notícies d'un possible pacte que no satisfà les expectatives dels templers. Aquests rebutgen la seva gestió amb contundència. Tanca la discussió Ramón de Saguàrdia qui ordrena recluir-se en Capítol permanent.

Jucí Sala (tractant de rucs i moro respectat): Relata com s'està enfonçant la moral dels cavallers i proclama la impossibilitat de comprar l'ànima dels moros. Prediu la traïció de Garrigans.

Jaume de Garrigans: Justifica la seva traïció des del possibilisme. Confia en l'agraïment del Rey, doncs se'n porta cartes escrites directament al Papa sense el coneixement reial.

Jucí Sala i Brahem: Acomiaden la sortida cobard de Garrigans. Brahem recorda que tenen els treballs del camp abandonats des de fa massa temps. El Comanador ha donat permís per a que els sirvents abandonin el castell. Els miravetans recogen els seus ensers per a sortir de la fortalesa.

Alquima Ferro: Le recorda a Ayet la necessitat de permaneixen forts, ja que ningú es va atrevir a tocar Miravet amb els templers. Intueix que el poble mai tornaria a tenir el mateix prestigi.

EL SETGE DE MIRAVET

Ayet Moreso: Dona instruccions per a que es porten bé i agradin als nous senyors, amb els que hauran de pactar de nou condicions de coexistència.

Dues ànimes en pena i la trompeta del Judici Final.

Escena mística interpretat per dos personatges femenins i un de masculí, reciten paràrrafs del "Dies Irae", de la missa carolingia. Simbolitzen el torment i la desesperació davant el trance de l'entrega a les forces del Rei.

Rememoran el Judici Final i la trompeta anunciadora.

[Després sona "La decisión", peça musical que expresa l'anar i venir dels inferns fins veure la realitat, mentre els templers es reuneixen al voltant d'una misteriosa Pedra Primordial, que simbolitza el seu essoterisme iniciàtic].

Ramón de Saguàrdia: Es dirigeix al Creador, oferint-le una vegada més, l'ànima dels templers. Beneeixen el Calze, en una rememoració de l'últim sopar, i s'encomanan tots al Sant Grial, mentre sona "El Grial", [música solemne que simbolitza la seva unió amb Déu]. Ordrena entregar el castell i recorda el crit de guerra de l'Orde: -Vius o morts, nosaltres us pertanyem, Senyor-.

Bernat de Libià (del·legat del Rei): Demana amb educació, que abandonin el castell i es dirigeixin a l'embarcador.

[Sona "El comiat", amb tocs d'esperança, mentre sorten els templers].

Berenguer de Sanjust: L'últim comanador. Es nega a abandonar la fortalesa de l'Ebre que li fou entregada per l'Orde i es retira a la sala cancelleria en companyia dels seus dos nebots, sargents del Temple. Implora el misticisme de Sant Bernart i es disposa a acoger la mort amb devoció, mentre recorda que el tresor templer no és altra cosa que anar lliurement per un camí recte per assolir la Veritat. (Segueix "el comiat", Saguàrdia i dos templers decideixen tornar a la capella amb el Gonfaló-Beauseant, insígnia de l'Orde).

Una vegada tots els actors han abandonat l'espai escènic, es repeteix l'himne del principi, aquesta vegada, cantat per tots els participants.

Fi

EL SETGE DE MIRAVET

ALTRES INDICACIONS:

- * Els noms dels personatges templers procedeixen de les cartes diplomàtiques de Ramón de Saguardia durant el setge a Miravet, i d'altres documents originals conservats a l'Arxiu Reial de Barcelona, principalment.
- * Els noms dels personatges mudèjars-jueus procedeixen d'un cens de Miravet de l'any 1494.
- * L'autoria, direcció, interpretació, posta a escena, vestuaris i il·luminació han estat realitzats per gent de Miravet (800 habitants), de manera totalment autònoma, envers la història del propi poble, coordinats i dirigits per l'autor, Santi Marsal.
- * La compossició, direcció i arranjaments musicals són del mestre local Toni Vives. La interpretació i orquestració és realitzada en directe per la Banda de l'Escola de Música de Miravet i la Coral "Garvet" de Garcia i Miravet.